UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate, Speciatim

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. XV. Quid sit præsumptio, & quale peccatum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-79645

Visual Library

quomodo eſſet verè in poteſtate talis hominis non peccare; quia non ſtatui hîc quidquam hac de re definire, ſed propoſitis vtrimque argumentis rem alijs definiendam relinquere.

140 CONCLVSIO VII. Quando alicui reuelaretur futurus ſuus actus, ad quem eliciendum hîc & nunc aut nullo modo, aut valdè parum inclinaretur, ita vt nullam omnino vim deberet ſibi adhibere vt eum omittat, non obſtante quacumque ex dictis reuelationibus eum liberè eliceret: quod multò magis habet locum in actibus ad quos eliciendos voluntas non ſolùm nullam ſentit inclinationem, ſed contrà ſentit magnam inclinationem in contrarium. Hæc videtur communis Doctorum: nam communiter omnes docent, Chriſtum non obſtante præſcientia, qua ab initio omnes ſuos futuros actus cum omnibus ſuis circumſtantijs præſciuit, nihilominus eos liberè elicuiſſe. Ratio eſt, quia eiuſmodi præſcientia ſiue reuelatio per ſe non neceſſitat, imò nec inclinat voluntatem ad agendum: ſed ſolùm per accidens, quatenus efficit vt homo apprehendat euitationem alicuius actus ſibi impoſſibilem, ſiue ipſum actum ſibi omnino eſſe ineuitabilem, & conſequenter impedit eum ne vehementi inclinationi in eum actum poſſit reſiſtere. Quare ſi eius voluntas in eum actum nullo modo inclinetur, eiuſmodi præſcientia nullam ei agendi neceſſitatem adferet.

141 **Qua ratione Deus nequeat alicui reuelare ſuũ futurum peccatum.** Ex dictis ſequitur Primò, fieri non poſſe vt Deus ſexto modo ex dictis nu.126. alicui reuelet futurum ipſius actum quem ſine peccato elicere nequit, ſaltem eo caſu, quo videt eum notabiliter ad eum eliciendum, ex aliqua tentatione, aut naturæ infirmitate inclinandum: quia ſic moraliter neceſſitaret eum ad peccandum. quod diuinæ bonitati repugnat.

142 Sequitur Secundò, ſaltem valdè probabile eſſe Deum nec tertio, nec quarto, nec quinto modo ex dictis poſſe alicui eiuſmodi ſuum actum futurum reuelare, quando videt eum ita ad eum eliciendum inclinandum. Ratio eſt, quia, etſi tunc non tolleret illi homini omnino libertatem circa illum actum, quia maneret in eius poteſtate eum actum in quouis inſtanti determinato illius temporis non committere, iuxta tertium & quartum modum, aut hunc actum in particulari omittere iuxta quintum modum; tamen per dictam reuelationem videtur illi reddi impoſſibile ſeriò conari ad euitandum toto illo tempore abſolutè omne peccatum, & conſequenter etiam redditur ei difficillima & ferè impoſſibilis euitatio illius peccati. videtur autem repugnare diuinæ bonitati hominem adhuc viuentem in talibus circumſtantijs conſtituere.

Secùs videtur dicendum de primo & ſecundo modo, quia his non ita minuitur hominis libertas; quamuis hi etiam parum ſint conuenientes ſuaui modo agendi quo Deus erga nos vtitur.

DVBIVM XV.

Quid ſit præſumptio, & quale peccatum?

143 D.Thom. DE hac tractat D.Thomas 2.2.q.21. vbi docet, præſumptionem eſſe duplicem; vnam qua quis præſumit ſe proprijs viribus, ſine Dei ſupernaturali auxilio poſſe beatitudinem obtinere, prout faciebant olim Pelagiani; qui negabant Chriſti gratiam homini eſſe neceſſariam ad bene viuendum & beatitudinem merendam. Aliam verò, qua quis præſumit ſe ſine pœnitentia & meritis ſola Dei miſericordia ac liberalitate veniam peccatorum & beatitudinem obtenturum, prout faciunt Lutherani. Duplex præſumptio: alia Pelagiana, alia Lutherana.

144 Vtraque eſt graue peccatum, ſupponitque iudicium hæreticum. Vtraque autem eſt valdè graue peccatum. Primò, quia vtraque præſupponit iudicium hæreticum. Prior ſcilicet hominem ſine gratia Dei ſupernaturali proprijs viribus poſſe legem implere, & beatitudinem mereri. Secunda verò nos ſine pœnitentia & meritis poſſe obtinere peccatorum veniam & cæleſtem gloriam. quæ apertè repugnant dogmatis fidei. Secundò, quia prior multùm detrahit dignitati cæleſtis illius beatitudinis, dum reputat eam talem, quam operibus viribus naturæ factis poſſimus promereri. Secunda verò multùm derogat iuſtitiæ Dei, quæ exigit vt peccata non maneant impunita, nec ſine pœnitentia condonentur, & vt cæleſtis gloria merentibus detur. Eſt autem hæc ſecunda multò periculoſior quàm prior, quia tollit omnino timorem Dei, & omne frænum quo homo à peccatis, præſertim occultis, poſſit reuocari, atque ita ei eſt occaſio ſequendi in omnibus ſuas cupiditates. Lutherana periculoſior.

145 Tertia præſumptio. Poteſt his addi tertia præſumptio, qua quis ſtatuit in peccatis perſeuerare quamdiu bene valet, ſperans ſe in fine vitæ obtenturum à Deo gratiam, qua conuertatur & ſalutem obtineat. Atque ita nimiùm de Dei miſericordia præſumit, eaque ad peccandum abutitur; vnde patet hanc etiam eſſe & graue peccatum & valdè periculoſam.

146 An præſumptio tollat habitũ ſpei. Diſputant autem hîc præterea, an per præſumptionem perdatur habitus ſpei. Qua in re certum eſt hunc amitti per primam & ſecundam præſumptionem, quia præſupponunt iudicium hæreticum, quo fides amittitur, & conſequenter etiam ſpes. Probabilius tamen eſt eum non perdi per tertiam: quia nullum habet actum ita repugnantem actui ſpei, vt cum eo nequeat conſiſtere. Ita Bañez & Turrianus 2.2. q.21.a.2. *Bañez. Turrian.*

147 Addit Bañez: *At verò cùm quis ita præſumit quòd eſt prædeſtinatus, & ſine termino vult peccare; probabile eſt quòd amittat ſpem infuſam, quia deſtruit rationem formalem interpretatiuè: non enim requiritur actus deſperandi tam expreſſus, ſicut error ad infidelitatem.* Turrianus verò ſuprà putat nec per hanc, nec per aliam præſumptionem auferri habitum ſpei, niſi ſimul adſit actus infidelitatis. Quia aliàs præſumptio non aufert obiectum formale ſpei, ſed ſolùm aliquid à Deo ſperat alia ratione quàm ſit promiſſum; ſicut ſi quis

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

quis imprudenter crederet aliquid tamquam à Deo reuelatum, quod ab eo non eſt reuelatum, non amitteret habitum fidei; modo aliàs nihil aſſerat fidei repugnans.

148 Sed hæc maiore diſcuſſione indigent. Nam in primis in exemplo dato, non video quomodo quis poſſit ſine errore in fide præſumere ſe prædeſtinatum & ſaluandum, quantumuis vſque ad finem vitæ perſeueret in peccatis; hoc ipſo enim credit ſe ſine pœnitentia ſaluandum. qui eſt apertus error in fide.

Turrian.

Secundò, etſi verius credam id quod Turrianus dicit, actum præſumptionis præcisè & formaliter ſumptum non repugnare ſufficienter actui ſpei, vt per eum, ſi abeſſet error in fide, amitteretur habitus ſpei, vt probat ſimile à Turriano allatum, & ſtatim clariùs oſtendam; tamen in exemplo à Bañez allato puto cum ipſa præſumptione eſſe alium actum voluntatis coniunctum, qui ita repugnet cum ſpe, vt per eum eius habitus tolleretur, etiamſi abeſſet error contra fidem.

149 Pro quo Nota Primò, ex dictis diſp.18. dub. 4.n.26.& 35. habitus infuſos fidei & ſpei, (eſt enim vtriuſque eadem ratio, imò etiam ipſius caritatis, vt oſtendam infrà diſp.21.dub.8.) non expelli quidem phyſicè per actus ſibi contrarios, ſed ſolùm demeritoriè; nihilominus habitum fidei & ſpei non amitti per quoſuis actus, quacumque ratione his virtutibus contrarios, ſed per eos ſolos qui ita ipſis repugnant, vt non poſſint ſimul cum earum actibus vlla ratione conſiſtere. Quare vt quis ſine infidelitate per aliquem actum amittat habitum ſpei, requiritur, vt ille ſit formale peccatum (aliàs enim nequit mereri amiſſionem illius habitus) atque vt ita repugnet actui ſpei, vt cum hoc nullo modo poſſit ſimul in eodem conſiſtere. Qualis eſt omnis deſperatio; fieri enim nequit, vt eandem rem ſimul ſperem & deſperem. Item iudicium quo voluntariè iudico beatitudinem mihi eſſe impoſſibilem, aut me eam de facto numquam aſſecuturum, quia cum tali iudicio nequit conſiſtere actus ſpei.

Quæ requiruntur in aliquo actu vt expellat habitum ſpei.

Nota Secundò, eum qui præſumit ſe eſſe prædeſtinatum & ſaluandum, etiam ſine pœnitentia & meritis, ideoque ſtatuit vſque ad mortem perſeuerare in peccatis, præter iudicium erroneum, quo iudicat ſe ita ſaluandum, habere duos actus voluntatis. Primus, quo exſpectat beatitudinem ſibi dandam etiam ſine vlla pœnitentia & meritis. Secundus, quo ſtatuit vſque ad mortem in peccatis ſuis perſeuerare. Præſumptio autem conſiſtit præcisè in priore actu; nec habet abſolutam repugnantiam cum actu ſpei: is enim qui talem actum haberet, poſſet ſimul velle agere pœnitentiam & exercere bona opera, vt hac ratione certiùs & perfectiùs beatitudinem aſſequeretur: atque ita poſſet elicere verum actum ſpei, poſito quòd illo iudicio erroneo non amitteret fidem, aut poſito quòd ſpes theologica poſſet eſſe ſine fide: nulla enim poteſt oſtendi implicantia cur actus dicti ſimul conſiſtere non poſſent. Et ex hac parte puto ſententiam Turriani eſſe veram. 150

Secundus verò actus non eſt propriè præſumptio, ſed hanc conſequitur, & vterque actus poteſt ab altero ſeparari. videtur tamen continere ſaltem implicitam ac virtualem deſperationem; nam, vt oſtendi dubio 10. deſperatio propriè eſt actus voluntatis, quo quis ſtatuit numquam ampliùs proſequi beatitudinem. Qui autem ſtatuit vſque ad mortem ſine pœnitentia in peccatis perſeuerare, implicitè ac virtute ſtatuit numquam proſequi beatitudinem: ergo implicitè ac virtualiter deſperat. Minor probatur; nam proſecutio beatitudinis conſiſtit in efficaci intentione beatitudinis, & conſequenter in voluntate adhibendi media ad eam obtinendam neceſſaria, qualia in peccatore ſunt deſiſtentia à peccando, & pœnitentia: atqui talis habet expreſſam voluntatem numquam pœnitendi, aut peccata deſerendi: ergo implicitè & virtute habet voluntatem numquam proſequendi beatitudinem. Atque ita videtur hoc actu perdendus habitus ſpei, etſi nulla hæreſis præcederet. Et hoc ſatis eſt probabile. 151

Statuens vſque ad mortem perſeuerare in peccatis implicitè deſperat.